

Pedagogisch Werkplan KDV Brede Daltonschool de Meer

Van
Kinderdagverblijf De Bibelebontseberg

KCWA	KDV
Uitgiftedatum:	Maart 2015
Herzien:	December 2020
Titel:	Pedagogisch Werkplan KDV Brede School
Documentnummer:	01.02.
Proceseigenaar:	Directeur

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Hoofdstuk 1: Pedagogische basisdoelen en Daltonvisie	4
1.2. De Daltonvisie en vertaling op de groep	10
Hoofdstuk 2: Plaatsing van het kind	12
2.1. Groeps grootte en inzet pedagogisch medewerkers	12
2.3. Kennismaken	13
2.4. Wennen op KDV Brede School	13
2.5. Extra dagdelen afnemen	14
Hoofdstuk 3: Een dag op het kinderdagverblijf	15
3.1. Brengen en halen	15
3.2. Dagritme	15
3.3. Slapen en rusten	16
3.4. Spelen en activiteiten	17
3.5. Uitstapjes	17
3.6. Feesten en rituelen	17
Hoofdstuk 4: Eten & Drinken	18
4.1. Eten en drinken	18
4.2. Dieet, allergie, andere culturen	18
4.3. Trakteren	18
Hoofdstuk 5: Poepen & plassen	19
5.1. Verschonen	19
5.2. Naar de wc en zindelijk worden	19
Hoofdstuk 6: Het kind	20
6.1. Corrigeren en belonen	20
6.2. Zieke kinderen	20
6.3. Kinderparticipatie	21
6.4. Mentorschap	21
6.5. Kinderen observeren	21
6.6. Overdrachtsschrift en Kinddossier	21
Hoofdstuk 7: De ouder	22
7.1. Mondeling communicatie	22
7.2. Schriftelijke informatie	22
7.3. Oudercommissie	22
7.4. Ouderavonden	23
7.5. Klachtenprocedure	23

Voorwoord

Kinderdagverblijf De Bibelebontseberg B.V. valt samen met Buitenschoolse Opvang De Beukelseberg B.V. onder KinderCentrum Watergraafsmeer Amsterdam (KCWA).

KCWA heeft 1 algemeen pedagogisch beleid, waarin wordt uitgelegd vanuit welke visie, kindbeeld en doelstellingen er wordt gewerkt. Dit beleid is voor alle leeftijdsgroepen van toepassing; er is geen aparte opsplitsing gemaakt in leeftijdscategorieën, accenten kunnen verschillen, de grote lijn is gelijk.

Naast het algemene beleid heeft iedere locatie –van zowel het kinderdagverblijf als de buitenschoolse opvang- een eigen pedagogisch werkplan. Hierin wordt uitgelegd hoe het algemene pedagogische beleid zijn specifieke invulling krijgt en wat dus de werkwijze op een locatie is.

Dit werkplan beschrijft de werksituatie op Kinderdagverblijf Brede School, ook wel ‘de Bijtjes’ genoemd, adres: van ’t Hofflaan 52.

Aan bod komen o.a. de dagindeling, werkwijze, groepsgrootte, groepsinrichting, het wenbeleid, het contact met ouders en de huisregels van de locatie.

We willen benadrukken dat dit werkplan altijd in ontwikkeling blijft. Het wordt aangepast indien er nieuwe afspraken gemaakt worden.

Alle formulieren en werkinstructies, waar in dit werkplan naar wordt verwezen, zijn in ons digitale zogeheten ‘Handboek’ op de iPad te raadplegen. Op verzoek kan dit Handboek altijd worden ingezien.

N.B.

Waar ‘ouders’ staat, wordt tevens ‘verzorgers’ bedoeld.

Waar ‘hij’ staat, kan tevens ‘zij’ worden bedoeld.

Waar ‘wij’ staat, wordt verwezen naar de medewerkers.

Hoofdstuk 1: Pedagogische basisdoelen en Daltonvisie

Leidraad voor het begeleiden van kinderen op ons kinderdagverblijf, zijn de vier pedagogische basisdoelen van Riksen –Walraven:

1. Een gevoel van – fysieke en emotionele- veiligheid.
2. Ontwikkeling van persoonlijke competenties.
3. Ontwikkeling van sociale competenties.
4. Socialisatie, of wel: de kans om zich waarden en normen, de 'cultuur' van de samenleving, eigen te maken.

We zullen in dit werkplan per ontwikkeldoel uitleggen hoe de pedagogisch medewerkers hier uitvoering aan geven op onze werkvloer.

- **We creëren een gevoel van fysieke en emotionele veiligheid (voor ieder kind, voor iedere groep)**

Dit creëren we door de kinderen in een vaste en veilige groepsruimte op te vangen. Ze kunnen ontdekken, leren en spelen op een plek die afgestemd is op de kinderen. De groepen worden sfeervol ingericht zodat kinderen en medewerkers zich er thuis voelen. Op de babygroepen is er een baby/rusthoekje aanwezig, bij de verticale groepen zijn verschillende speelhoeken zoals een kinderhuiskamer met keukentje. De speelmaterialen die in deze ruimtes te vinden zijn, zijn veilig en schoon. De ruimtes en materialen zijn zo vormgegeven dat het risico op ongelukken tot een minimum is gereduceerd. Zo is er voldoende loopruimte, hoeken van kasten en tafels zijn rond in plaats van hoekig, de vloer is geveegd, alles wat scherp is (bijvoorbeeld bestek), is opgeborgen en buiten bereik van kinderhanden. Tot slot is het speelgoed leeftijdsadequaat: op de babygroepen vind je zachte blokken van stof, er zijn geen kleine detailobjecten te vinden. Op de peutergroepen zijn de zachte blokken vervangen voor duplo.

Daarnaast heeft elke groep 2 of 3 vaste medewerkers, dus vertrouwde gezichten die de kinderen kennen en andersom. De vaste medewerkers werken allemaal op vaste dagen, waardoor kinderen elke dag dat ze komen, dezelfde medewerkers zullen zien. De medewerkers schrijven iedere week op het whiteboard, welke medewerker welke dienst heeft, zodat ouders hun kinderen ook thuis kunnen vertellen/voorbereiden wie zij kunnen verwachten.

Wij vinden het belangrijk dat kinderen goed leren omgaan met hun eigen emoties en met die van anderen. We tonen belangstelling voor de kinderen en vragen regelmatig aan hen wat ze voelen, hoe ze zich voelen, benoemen het, leggen het aan hen uit en zoeken samen met hen naar oplossingen. We geven kinderen geregeld één-op-één aandacht, een knuffel als zij daar behoefte aan hebben en laten hen merken dat ze door ons worden gezien.

Huilen

Huilen is duidelijk een uiting van emotie. We reageren er altijd op. We zoeken eerst uit waarom een kind huilt voordat we reageren en kunnen gaan troosten. Bij het troosten erkennen we dat het kind verdriet heeft; we bagatelliseren het niet. Het is niet ons eerste doel om een kind te laten stoppen met huilen. Soms heeft een kind het nodig om een tijdje hard te huilen om zo alle frustraties en emoties te kunnen uiten voordat het weer verder kan. Om op zo'n moment een kind te verbieden te huilen ontnemen je hem de kans om zich te ontdoen van al zijn frustraties en emoties.

De dreumesen en peuters zijn al beter in staat om te verwoorden waarom ze huilen. Kunnen ze dat nog niet, dan doen wij dat voor ze. Het verdriet wordt in principe altijd bevestigd en niet afgewezen. Als wij denken dat het huilen niet in verhouding staat met de gebeurtenis dan praten wij daarover met het kind en kijken of we samen een oplossing kunnen bedenken.

Boosheid

Er zijn allerlei redenen waarom een kind boos kan worden en allerlei manieren om die boosheid te uiten. Boos zijn mag. Het ontstaat meestal uit frustratie. Ook hier is acceptatie van het gevoel en uitleg van het waarom belangrijk voor de verwerking bij het kind. Als wij merken dat een kind zich geen raad weet met zijn gevoelens, dan verwoorden wij die voor ze en geven eventueel een oplossing om die boosheid te uiten.

Slaan, schoppen, krabben en bijten accepteren we niet. Hier zijn we heel duidelijk in naar de kinderen. Als ze boos zijn moeten ze het oplossen met praten of ze komen naar ons toe voor hulp. Als wij boos zijn op een kind is het belangrijk dat het kind niet zelf wordt afgewezen, maar zijn gedrag.

Blijdschap

Niets is zo leuk om te zien dat kinderen vrolijk en blij zijn. Hun enthousiaste begroeting 's morgens om elkaar en ons weer te zien en het plezier met elkaar tijdens het spelen. Wij genieten als we zien dat kinderen blij zijn met ons en met elkaar en laten dit ook aan kinderen merken.

Angst

Kinderen kunnen allerlei angsten hebben. Soms zijn ze irreëel voor ons maar heel reëel voor een kind. Wij nemen de angst van een kind altijd serieus. Als wij er iets mee kunnen dan doen we dat. We proberen samen met het kind onder woorden te brengen waar hij bang voor is, eventueel de "waarom vraag" beantwoorden (dit is vaak nog te moeilijk voor hen) en kijken of we een oplossing kunnen vinden om met die angst om te gaan.

De medewerkers hebben allemaal hun eigen mentorkinderen. Dat is zo ingedeeld dat wie het kind het meest ziet, is het mentorkind van die medewerker. De medewerker zorgt voor de gesprekken met ouders, dat observaties worden gedaan, het kind wat nieuw is helpen met wennen op de groep en het eerste aanspreekpunt voor de ouders. Hierdoor wordt er een band opgebouwd met zowel kind als ouders. Alles wordt vastgelegd in het kinddossier en besproken met alle twee of drie de medewerkers, zodat iedereen het werk kan oppakken indien er een medewerker op vakantie is of ziek wordt.

Structuur, rituelen en een dagelijks terugkerend dagritme is herkenbaar voor kinderen en geeft hen veiligheid, houvast en zekerheid. Het dagritme bestaat uit vaste momenten die kinderen ook inzicht geven in tijd. Binnen de dagindeling krijgen rituelen en kleine terugkomende handelingen vorm. Zo geven we de kinderen na het eten een nat washandje of zingen we liedjes voor een eetmoment. We werken met een dagindeling zonder star te zijn. De dagindeling zorgt voor afwisselingen van rustige, drukke en uitdagende momenten op een dag. We bereiden kinderen voor op overgangen binnen de dagindeling. Bij de baby's proberen we zoveel mogelijk het eet en slaapritme van het kind zelf aan te houden.

Bij structuur horen ook regels en grenzen voor de kinderen. Als de regels duidelijk zijn en er consequent op wordt gereageerd door de medewerkers is dit voor de kinderen duidelijk. Ze weten wat ze kunnen verwachten, wat ze rust en veiligheid geeft.

- **We werken aan de ontwikkeling van persoonlijke competenties**

Omdat alle kinderen uniek zijn heeft elk kind andere persoonlijke competenties. Voor elk kind is er de mogelijkheid om deze te ontwikkelen. Doordat de vaste medewerkers de kinderen goed kennen weten ze wat de kinderen aan uitdaging en stimulans nodig hebben. Sommige kinderen hebben juist wat extra stimulans nodig om te leren inzien wat ze leuk vinden of goed kunnen. Door verschillende activiteiten aan te bieden kunnen kinderen met dit alles kennis maken. Hierbij kunnen kinderen ook

een uitdaging aangaan, maar wij zorgen ervoor dat dit onder veilige omstandigheden gebeurt. We respecteren de autonomie van kinderen en vinden het belangrijk dat zij leren hun eigen keuzes te maken. Er is een vaste structuur, maar ondertussen mogen de kinderen wel zelf kiezen wat ze op hun brood willen of waar ze bijvoorbeeld in de ochtend mee willen spelen.

We volgen de fasen die kinderen doorlopen in hun ontwikkeling en laten de kinderen dit doen op het moment dat zij er zelf aan toe zijn. Wij gaan uit van wat het kind kan en beginnen vandaar uit stapsgewijs te stimuleren om verder te komen. We beperken het zitten van de kinderen en geven hen zo veel mogelijk ruimte om zich te bewegen. Hierdoor krijgen zij veel kansen om zich motorisch te ontwikkelen. Zo leggen we baby's vaak op een kleed of in de box, met bijvoorbeeld een babygym om mee te spelen. Om baby's te stimuleren iets te pakken leggen we het speelgoed bewust iets verder weg, zodat ze meer moeite moeten doen om er bij te komen.

Door enthousiast te reageren als hen iets lukt worden kinderen ook enthousiast en krijgen ze zelfvertrouwen. Zichzelf op trekken of voorzichtig lopen langs de randjes kunnen kinderen leren in onze verhoogde box of op de grond. Kinderen die willen lopen maar het nog niet zelfstandig kunnen nemen we of aan de hand of we zetten ze achter een duwwagen.

Om de fijne motoriek te ontwikkelen hebben we veel verschillend speelgoed op de groep: verschillende soorten en maten rammelaars, verschillende activitycenters, blokken om te stapelen of om ergens in te doen, puzzels met grote stukken, primo duplo, etc. Ook krijgen zij al snel een potlood of krijtje in de hand om te tekenen. Wij stimuleren de kinderen vanaf zo'n 9 maanden zelfstandig te drinken uit hun tuitbeker en als ze aan brood, groente en fruit eten toe zijn om zelf hun stukjes brood en fruit te pakken.

Dreumesen en peuters hebben nog meer behoefte om te bewegen, te klimmen en te rennen. Daarom gaan we veel naar buiten. Bij het binnenspelen stimuleren we meer de fijne motoriek van de kinderen. Zo kunnen ze met de blokken hoge torens maken of een kasteel bouwen, of met duplo kleinere bouwwerken maken. In de poppenhoek kunnen kinderen de poppen aan en uitkleden en oefenen ze spelenderwijs hoe om te gaan met knopen, ritsen en gespen.

Bij het verven, tekenen en plakken leren we kinderen hoe ze potloden, krijtjes en penselen vast moeten houden, hoe ze stukjes papier of stof ergens op moeten plakken en hoe ze om moeten gaan met een schaar. Aan tafel kunnen ze allerlei spelletjes doen.

Bij de baby's

Door te kijken, te voelen, te horen en te proeven leren baby's. Zij maken gebruik van hun zintuigen om van alles te weten en te leren ontdekken. Het zien alleen is vaak niet genoeg, ze moeten het ook kunnen voelen en pakken om zeker te weten dat het bestaat. Ze leren de omgeving kennen door alles in hun mond te steken, te voelen en te proeven. Om dit te stimuleren hebben we speelgoed van verschillende materialen: plastic, hout, stof, hard, zacht, geribbeld, met of zonder geluid. Een jonge baby die in de box ligt moet iets uitdagends/interessants op zijn oog- en grijphoogte hebben hangen om naar te kijken en vast te pakken.

De dreumesen en peuters vinden het heerlijk om met hun handen ergens aan /in te zitten. Daarom mogen ze ook naar hartenlust kliederen met verf, plaksel, klei, water en zand. Dit wel onder begeleiding zodat we weten waar ze mee bezig zijn en er op kunnen letten dat hun omgeving er niet onder te leiden heeft. Ook gaan we dagelijks naar buiten; weer of geen weer.

De taalontwikkeling

Wij praten op een normale manier tegen de baby's, we praten geen brabbeltaaltje tegen hen. We nemen hen serieus en verwoorden daarom alles wat we met hen doen of waar ze naar kijken. We proberen ook hun gedachten voor ze te verwoorden. We vertellen in eenvoudige woorden aan de baby's wat we gaan doen. We zingen veel liedjes met de baby's, lezen veel boekjes voor, benoemen de lichaamsdelen "ogen, mond, neus, haren" en maken er een spelletje van.

Ook tegen de dreumesen en de peuters praten we op een normale toon. Bij verkeerd uitgesproken woorden verbeteren we hen niet, maar herhalen hun zin of woord maar dan goed uitgesproken. We lezen veel verschillende boeken voor met een verhaal zodat ze goed moeten luisteren, met veel plaatjes, tegenstellingen, kleuren die ze kunnen benoemen en rijmwoorden die ze kunnen aanvullen. Na het voorlezen praten we vaak na over de inhoud van het verhaal en kunnen de kinderen over hun eigen ervaringen vertellen. Dit gebeurt ook tijdens tafelgesprekken. We doen verschillende spelletjes met ze, zoals lotto, en memory. Hiervan leren ze vaak nog voor hen onbekende woorden en begrippen.

Wij brengen de kinderen ook beleefdheidsnormen bij. We leren ze beleefd iets te vragen, zoals: "Mag ik een boterham" in plaats van "boterham". Wanneer je iets aan een ander geeft zeg je "alsjeblieft of dank je wel". Je praat niet dwars door een ander gesprek heen en in plaats van "ik wil" zeg je "mag ik"?

Wij zijn er ons van bewust dat wijzelf hier ook een voorbeeldfunctie in vervullen en zijn daarom extra alert op onze eigen gedrag en uitspraken

Cognitieve ontwikkeling

Naast de taalontwikkeling hebben wij veel aandacht voor de cognitieve ontwikkeling.

Aan tafel doen we telspelletjes, benoemen de kleuren en vormen. Binnen en buiten laten we kinderen ervaren wat zwaar is en wat licht is. Dat water en zand samen modder worden, dat blaadjes en takjes drijven in water. Baby's hebben stapelblokken en vormenstoven. Ook puzzels gebruiken we voor de cognitieve ontwikkeling. Welk stukje past waar.

Creatieve ontwikkeling

Op de peutergroepen en de verticale groepen zijn materialen voor fantasiespel, zoals verkleedkleden voor rollenspel en een huishoek om te kunnen koken. Op alle groepen is materiaal om te verven, te plakken, te tekenen en te knippen. Dagelijks worden er creatieve activiteiten aangeboden op de groepen. We sturen de knutselwerken niet, kinderen zijn vrij om iets te maken zoals zij dat willen. Zo hoeven de ogen en de mond niet op de goede plek te komen in het gezicht.

Zelf doen en keuzes maken.

Als een jonge baby in de box ligt te spelen leiden wij zijn aandacht niet van zijn spel af. We observeren wat hij doet en lukt hem iets niet dan pas bemoeien wij ons met hem. Begint hij te huilen omdat hij er genoeg van heeft en iets anders wil, dan prijzen wij hem dat hij zo lekker gespeeld heeft en kijken dan wat hij vervolgens wil.

De grotere baby's kunnen al beter aangeven wat ze willen. Wij stimuleren hen om het speelgoed zelf te pakken of het ons aan te wijzen als ze er niet zelf bij kunnen. Bij ruzietjes om hetzelfde speelgoed kijken wij of ze het zelf kunnen oplossen. Kunnen ze het zelf goed oplossen dan prijzen wij ze. Zo niet dan helpen wij ze. Maar meestal lost het zich vanzelf op.

We laten de kinderen die brood mogen eten zelf kiezen wat ze erop willen hebben. Vanaf 9 maanden gaan we over op het drinken uit "anti-lekbekers" i.p.v. uit de fles. Hiermee stimuleren wij het kind om zelfstandig te drinken en tevens is het drinken uit een beker beter voor hun gebit en voor de ontwikkeling van hun mondmotoriek.

Bij de dreumesen en peuters geldt: hoe zelfstandiger en zelfredzamer de kinderen zijn, hoe prettiger dat is voor henzelf en voor ons. Zij kunnen daardoor meer hun eigen gang gaan en zijn minder afhankelijk van de hulp van volwassenen. En, elke nieuwe vaardigheid die zij onder de knie krijgen vergroot hun zelfvertrouwen, wat weer een nieuwe impuls geeft om wat nieuws te leren. We laten de kinderen zelf beslissen waar, waarmee en met wat en wie ze willen spelen. Wij stimuleren kinderen om zoveel mogelijk hierin hun eigen keuzes te maken. Om duidelijk te maken hoe we kinderen een nieuwe vaardigheid aanleren het volgende voorbeeld: Peuters trekken zelf hun jas aan als we gaan buiten spelen. Wij leren peuters hun jas voor zich neer leggen op de grond en er achter

te gaan staan. Handen in de mouwen steken, over het hoofd zwaaien en hoera, de jas is aan! Als we weer naar binnen gaan trekken peuters zelf hun jas weer uit.

Wij betrekken de kinderen bij de dagelijkse werkzaamheden omdat ze ervan leren, ze graag meehelpen, ze er plezier in hebben en trots zijn op wat ze zelf al kunnen. Zo mogen ze helpen bij het tafeldekken, washandjes uitdelen, opruimen, tafels schoonmaken, was wegbrengen en ophalen.

Begeleiden van de sociale ontwikkeling

Willen kinderen zich goed kunnen ontwikkelen dan moeten zij zich veilig en vertrouwd voelen. De sfeer op het kinderdagverblijf speelt daar een belangrijke rol in. Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren hoe ze zich in een groep moeten gedragen en dat ook zij bijdragen aan een goede sfeer in de groep. Wij begeleiden de kinderen bij het aanleren van waarden en normen die ons inziens een positieve bijdrage leveren aan een goede groepssfeer.

Samen spelen en elkaar niet buiten sluiten

Samen spelen wordt door ons zeer gestimuleerd. Als je dit goed kan dan heb je je verdere leven profijt van deze vaardigheden. Het samen spelen gaat met vallen en opstaan gepaard. De net tweejarigen zijn nog erg individualistisch bezig, maar ze kijken al wel hun ogen uit naar de groteren. En al kijkend leren ze al veel van hen over hoe je met elkaar omgaat. Het samen spelen gebeurt de hele dag door in steeds wisselende groepjes en de kinderen leren in die verschillende groepjes steeds andere vaardigheden in hoe je met elkaar omgaat, hoe je opkomt voor jezelf, hoe je rekening met elkaar houdt, hoe je vriendjes maakt, hoe je samen deelt, etc.

Ook leren we ze om te gaan met andere kinderen die ze niet direct aardig vinden. Als we merken dat een kindje moeite heeft om aansluiting te vinden dan helpen wij hem daarbij door bijvoorbeeld samen op een groepje kinderen af te stappen en we trekken ons pas weer terug als hij onze hulp daarbij niet meer nodig heeft. Als kinderen leuk met elkaar spelen dan geven we ze complimentjes.

Vriendschappen

De kinderen hoeven niet de hele dag met elkaar samen te spelen; je moet je af en toe ook kunnen terugtrekken met een vriendje, of alleen. Vriendschappen tussen kinderen worden door ons gestimuleerd. Het begin van elkaar leuk vinden ontstaat al bij de baby's en verdiept zich bij de peuters.

Rekening houden met elkaar

"Samen, wachten" en "om de beurt" zijn de veel gehoorde uitspraken die wij gedurende de dag naar de kinderen uitspreken. Een groot deel van de conflicten tussen de kinderen draait hier om. Een kind ziet iets, wil het hebben en wel meteen. Dat een ander kind daar al mee bezig is is jammer. En dan is er ruzie. Onze rol bij deze conflicten is luisteren, meehelpen onder woorden brengen wat er gebeurd is, gevoelens onder woorden brengen, meehelpen een oplossing zoeken en eventueel bemiddelen. Natuurlijk zijn wij niet bij elke aanvaring betrokken. Kinderen zijn heel goed in staat om hun ruzies zelf op te lossen. Alleen als wij vinden dat ze er niet goed uitkomen of dat één het onderspit delft dan komen we helpen.

Elkaar helpen en troosten

Wij vinden het belangrijk dat kinderen leren dat het vanzelfsprekend is dat je elkaar helpt of wat voor een ander doet zonder dat daar iets tegenover staat. Je doet het omdat dat aardig is en als jij aardig doet, doet de ander dat ook. Ook vinden wij het belangrijk dat kinderen die bepaalde vaardigheden al onder de knie hebben die gebruiken om anderen te helpen.

Positief gedrag van de kinderen waarderen

Wij complimenteren kinderen zoveel mogelijk bij positief gedrag. Zeker bij die kinderen waarvan je weet dat het hun extra moeite of inspanning kost om dit gedrag te laten zien. Dit hoeft niet altijd in woorden te gebeuren; een glimlach of een knipoog van ons, een aai over hun hoofd of onze duim

omhoog kan voldoende zijn. We benoemen liever wat we wél van het kind vragen in plaats van wat het kind níet mag. Om negatief gedrag om te buigen tot positief gedrag spreken we kinderen niet alleen vermanend toe bij bepaald negatief gedrag, maar werkt het beter en sneller om ze daarnaast ook te complimenteren met wat ze wel goed doen. Als we kinderen iets verbieden zeggen we niet alleen "nee" tegen ze, maar leggen ook uit waarom iets niet kan of mag. Als een kind iets doet wat niet mag (bijvoorbeeld bijten) dan zoeken we uit wat daar achter zit, tonen daar begrip voor maar verbieden het voor een volgende keer. We keuren het gedrag af, niet het kind.

- **We bevorderen de socialisatie**

Kinderen zijn gesocialiseerd als ze vertrouwd zijn met de normen en waarden van hun omgeving. Om de kinderen waarden en normen zich eigen te laten maken zijn, naast het goede voorbeeld dat pedagogisch medewerkers geven, regels en gewoontes nodig. We werken met een beperkt aantal basisregels op het gebied van veiligheid, respect voor elkaar, voor de ruimte en voor de materialen. Kort samengevat 'We doen elkaar geen pijn en maken de spullen niet stuk'.

Grenzen stellen

Wij vinden het belangrijk dat de kinderen weten wat ze wel en niet mogen en kunnen doen. Hoe duidelijker en begrijpelijker de regels en grenzen zijn hoe prettiger dit voor de kinderen is. Als we kinderen vertellen dat iets niet mag, vertellen we er altijd de reden bij waarom niet. Begrijpen ze het niet dan leggen we het nogmaals uit. Wij geven het kader van grenzen aan waarbinnen kinderen zich vrij kunnen bewegen.

Overschrijden kinderen dit kader of als ze na een herhaalde waarschuwing niet luisteren dan volgt er een consequentie. Veel straffen doen we niet. Meestal is een boze stem of blik voldoende om een kind te laten luisteren. In het uiterste geval halen we een kind even uit de situatie.

Om kinderen te laten luisteren belonen we liever het positieve gedrag.

De regels die wij hanteren hebben o.a. betrekking op:

Omgangsvormen:

kinderen mogen geenspeelgoed van anderen afpakken, niet elkaars bouwwerken stukmaken, wachten met opstaan van tafel tot iedereen klaar is, niet bevelend maar vriendelijk iets vragen, luisteren als iemand iets vraagt.

Storend gedrag:

kinderen mogen geen bouwwerken van elkaar stuk maken, ze mogen niet schreeuwen en rennen binnen in de groep.

Omgaan met de ruimte:

kinderen ruimen hun speelgoed op waarmee ze gespeeld hebben, hangen hun jassen op in de gang en gooien ze niet op de grond, niet tekenen op de muren of de tafels

Veiligheid:

kinderen mogen elkaar geen pijn doen.

Hygiëne:

kinderen wassen hun handen als ze van de wc komen, buiten hebben gespeeld, voor en na het eten.

Bij verkoudheid worden neuzen schoongemaakt.

We letten er op dat de regels niet te star worden toegepast. Regels kunnen altijd aangepast worden aan de situatie, het individuele kind of aan de groep.

Respect:

Wij vinden het belangrijk dat kinderen zichzelf en anderen accepteren en waarderen om wie ze zijn. Iedereen is anders en dat is alleen maar leuk. Je respecteert elkaar niet alleen om het uiterlijk (groot of klein, dik of dun, blank of donker, stijl haar of krulletjes), maar ook om het innerlijk (stil of druk, veel praten of weinig praten, snel boos of altijd vrolijk). Aan tafel maken we kinderen attent op elkaar door vragen te stellen als: wie heeft er blond haar, wie heeft er krulletjes, wie heeft bruine ogen, wie heeft een spijkerbroek aan, wie heeft er een groene trui aan, wie heeft een zusje of broertje, wie heeft een tuin.

Als we zien dat een kind speelgoed van een ander afpakt dan grijpen we in door vriendelijk te zeggen: mag je dat hebben? Heb je dat gevraagd? Zo niet, dan moet hij dat alsnog doen met het risico dat de ander nee zegt en hij dit antwoord alsnog moet accepteren.

Respect voor de omgeving:

We leren de kinderen dat ze voorzichtig om moeten gaan met de ruimte, het speelgoed en het spelmateriaal. We leggen daarbij steeds uit waarom we dat vinden.

1.2. De Daltonvisie en vertaling op de groep

Op de Brede School Dalton de Meer wordt er gewerkt vanuit de Daltonvisie. Ook de Bijtjes werken met deze visie. Deze visie heeft verschillende raakvlakken met ons beleid binnen Kindercentrum Watergraafsmeer.

Daltononderwijs kan worden samengevat in de volgende drie kenmerken:

1. Vrijheid / verantwoordelijkheid

Het daltononderwijs ziet een mens / kind als een persoon die zelf mag en kan kiezen, maar die voor de gevolgen van zijn keuzes ook zelf de verantwoordelijkheid draagt. In het leren maken van keuzes en het omgaan met de consequenties worden de kinderen begeleid.

2. Zelfstandigheid

Onder zelfstandigheid verstaan wij het zelf kunnen oplossen van dagelijkse problemen. De leerkrachten begeleiden het proces van zelf zorgdragen voor elkaar en de omgeving. Zelfstandigheid kan alleen ontstaan als kinderen voldoende vrijheid en verantwoordelijkheid wordt geboden.

3. Samenwerken

Overall in het leven zal blijken dat een mens ondanks zijn vrijheid en zelfstandigheid, niet zonder zijn medemens kan. Een medemens om te steunen en om steun van te krijgen. Daarom is het kunnen samenwerken een belangrijke vaardigheid voor het goed kunnen functioneren als mens.

Bij de Bijtjes werken de medewerkers met **vier structurelementen** die de Daltonvisie uitdragen. Deze elementen worden ook in de kleuterklassen van de Daltonschool gebruikt. Doordat de kinderen van de Bijtjes hier al voortijdig mee werken, zal de overgang naar de kleuterklas in dit opzicht minder groot zijn. De structurelementen zijn:

1. Keuzebord

Op het keuzebord (whiteboard) kunnen de kinderen (van rond de 3 jaar oud) zelfstandig aangeven waar ze mee willen spelen. Ieder kind heeft een eigen pictogram gekozen. Op het bord staan een aantal verschillende activiteiten, dit kan wisselen per dag. Gedurende de dag worden er keuzemomenten aangeboden. Tijdens zo'n moment kunnen de kinderen bewust een eigen keuze maken voor een activiteit en hun gekozen pictogram bij de activiteit hangen. Ze zijn door middel van het keuzebord bezig met zelfstandig plannen en zelfstandig en bewust keuzes maken.

2. Maatjessysteem

Kinderen kunnen aan elkaar gekoppeld worden als 'maatjes'. Bijvoorbeeld wanneer een kind (van 2 jaar en ouder) nieuw op de groep komt. Als er naar buiten wordt gelopen, houden de maatjes elkaars hand vast. Of als de medewerker zegt dat de maatjes samen opruimen, weten de kinderen met wie ze aan de slag gaan. De kinderen leren zo samenwerken, voor elkaar zorgen, en rekening houden met elkaar. Dit is vrijblijvend en niet verplicht. Daarnaast kunnen de maatjes per activiteit veranderen. De pedagogisch medewerkers kijken welke kinderen hier interesse in hebben en voor wie dit systeem nut kan hebben.

3. Dagritme kaarten

De Bijtjes gebruiken dagritme kaarten van Schatkist om structuur aan te brengen in de dag. School werkt hier ook mee. Op deze kaarten staan de activiteiten van een dag, zoals buiten spelen, eten, slapen, enz. Deze hangen op een voor kinderen zichtbare plek op chronologische volgorde. Hierdoor weten de kinderen waar ze aan toe zijn op een dag, en kunnen zelf zien wat er die dag gaat gebeuren. Daarnaast werken de Bijtjes ook met een kleur per dag. Elke dag heeft zijn eigen kleur. Zo is maandag is groen, dinsdag geel en woensdag bruin. Kinderen leren de dagen van de week, en de dagen worden voorspelbaar voor de kinderen. De kinderen bespreken dit met de pedagogisch medewerkers voor het fruitmoment aan tafel.

4. Plasketting

Op de groep hangt een 'plasketting'. De kinderen kunnen deze zelfstandig pakken als ze naar de wc moeten. Ze doen deze om, en als ze klaar zijn hangen ze de ketting weer op zijn plek. Hangt de ketting niet op zijn plek, dan weet het kind dat de wc bezet is, en dat hij moet wachten. De kinderen maken zelfstandig gebruik van de ketting, en hoeven de medewerker geen toestemming te vragen om naar de wc te gaan. Kinderen leren hierdoor o.a. op hun beurt wachten en omgaan met vrijheid. Kinderen die nog moeten wennen aan de plasketting worden gemotiveerd om deze te gebruiken zodat ze er alvast aan gewend zijn voor ze naar school gaan.

Hoofdstuk 2: Plaatsing van het kind

2.1. Groepsgrootte en inzet pedagogisch medewerkers

Op kinderdagverblijf De Brede School is 1 groep gehuisvest. De groep is open op ma, din, woe en don.

Groep	Soort	Aantal kinderen	Aantal pm-ers p.d., op volle bezetting
Bijtjes	Verticale groep	Max. 12	2

Er werken 2 vaste medewerkers op de groep. Deze medewerkers rouleren door de week heen. De medewerker/kindratio wordt altijd gewaarborgd, m.u.v. de openings- en sluitingstijden en de pauzes. We maken zo min mogelijk gebruik van invalkrachten. Bij ziekte of vakantie, wordt er gebruik gemaakt van onze vaste boventalligen. Boventalligen zijn medewerkers met een contract voor een aantal uren per week die flexibel op de drie verschillende kinderdagverblijven ingezet kunnen worden. Zij zijn bekende en vertrouwde gezichten op ons kinderdagverblijf.

Dagelijks zullen er maximaal 12 kinderen aanwezig zijn.

Het kan het voorkomen dat medewerkers ondersteund worden door stagiaires. Deze stagiaires worden begeleid door een stagebegeleider op de groep. Dit is een pedagogisch medewerker die daar een speciale training voor heeft gevolgd. De kwaliteitsmedewerker is het aanspreekpunt met betrekking tot de stagiaires en de samenwerking met de ROC's.

Tijdens regulieren schoolweken zal er nooit 1 beroepskracht *alleen* in het kindercentrum aanwezig zijn. Er zijn altijd beroepskrachten van de naastliggende peuterspeelzaalgroep en basisschool of van één van de BSO groepen aanwezig. Tijdens vakantieperiodes kan dit wel voorkomen maar hierbij zal de beroepskracht-kind-ratio nooit overschreden worden. Tevens is er op die momenten een achterwachtregeling van kracht (zie 9.4. achterwacht).

Het kan voorkomen dat er in de vakantieperiodes op woensdag wordt opgevangen op locatie KDV Willem Beukelsstraat 42/151. Dit gebeurt als er zo weinig kinderen aanwezig zijn dat er alleen kan worden gestaan. Omdat de school dicht is en ook de BSO op woensdag afwezig is, is er niemand anders aanwezig op de locatie. Daarom is het veiliger om op een andere locatie te staan. Als dit het geval is, dan krijgen ouders hier altijd een aantal weken van te voren een brief over en tekenen zij een aanhangsel van hun contract voor deze periode.

Openingstijden en diensten

De Bijtjes zijn dagelijkse geopend van 7:45 tot 18:30 uur. De werktijden van de medewerkers zijn als volgt:

Maandag	Dinsdag	Woensdag	Donderdag
7:45 – 17:00	7:45 – 17:00	7:45- 18.30	7:45 – 17:00
9:15 – 18:30	9:15 – 18:30	9:15 – 18:30	9:15 – 18:30

Op woensdag is de BSO niet aanwezig op deze locatie, de medewerkers van de Bijtjes blijven tijdens de pauze in het gebouw aanwezig.

Tussen 12:30 en 14:00 nemen de medewerkers om beurten driekwartier pauze. Wanneer er één beroepskracht wordt ingezet, zal er een boventallige medewerker worden ingezet zodat de medewerker met pauze kan.

2.3. Kennismaken

De pedagogisch medewerker plant met de nieuwe ouders een kennismakingsgesprek. Dit gesprek vindt plaats op de eerste wendag van het kind. Hierin wordt uitleg gegeven over de gang van zaken op de groep en worden er afspraken gemaakt met ouders over slapen, eten, brengen en halen. Dit wordt genoteerd in het formulier "gegevens ouders" en in het kinddossier (Zie voor meer informatie 6.6. Overdrachtsschrift en kinddossier)

2.4. Wanneer op KDV Brede School

De overgangsfase van huis naar een kinderdagverblijf is voor kinderen een grote stap in hun nog jonge leven. Kinderen worden geconfronteerd met een nieuwe omgeving, nieuw dagritme, nieuwe kinderen en pedagogisch medewerkers.

Op KDV Brede School kunnen zich drie wensituaties voordoen: een kind dat nieuw is, een kind dat doorstroomt naar de BSO en een kind dat doorstroomt naar school.

1. Een nieuw kind

Het externe wenbeleid beschrijft hoe wordt omgegaan met kinderen die nieuw instromen op het kinderdagverblijf op een baby/peuter of verticale groep. In het extern wenbeleid staat opgenomen hoe de wenperiode er voor deze kinderen globaal uitziet. Een wenperiode is er om het kind en pedagogisch medewerker aan elkaar te laten wennen en om het kind zich thuis te laten voelen op de groep. De periode duurt 3 dagen waarin het kind -opbouwend in uren- steeds langer op het kinderdagverblijf aanwezig is.

De 1^e wendag vindt plaats op de ingangsdatum van het contract. Voordat het contract is ingegaan kan er dus nog niet worden begonnen met wennen op de nieuwe groep. Dit heeft er mee te maken dat het kind voor de ingangsdatum van het contract niet verzekerd is.

Het wenkind telt direct vanaf de 1^e dag mee in de beroepskracht-kind-ratio. Op die manier kan de wenperiode voor alle partijen goed verlopen. De medewerker kan met teveel kinderen op de groep niet rustig de tijd nemen voor kind en ouder, wat ten koste kan gaan van de vertrouwensband tussen pedagogisch medewerker en kind, pedagogisch medewerker en ouder, en ouder en organisatie (zie **wenschema extern** in het Wenbeleid van de organisatie).

Na drie maanden wordt er een evaluatiegesprek aangeboden aan de ouders. Ouders kunnen hier naar eigen behoefte op ingaan of niet. In het evaluatiegesprek worden de ervaringen van ouders en medewerkers uitgewisseld. Het kan ook zo zijn, dat medewerkers zich dusdanig zorgen maken dat ze ouders het gesprek niet aanbieden, maar dat ze ouders expliciet uitnodigen.

2. Doorstromen naar BSO

Twee weken voor het kind 4 jaar wordt, start het wennen op de BSO Brede school. Omdat de Bijtjes vlakbij de verschillende BSO ruimtes in de gang zitten, kennen de kinderen de ruimtes en medewerkers (van gezicht).

De wenperiode duurt twee weken. De nieuwe mentor neemt voor de overstap contact op met de ouder, en nodigt uit voor een kennismakingsgesprek en een rondleiding op de nieuwe groep. Daarnaast neemt de nieuwe mentor ook contact op met de huidige/oude mentor van het kind. Het kind zal binnen BSO-tijd wennen op de BSO Brede school, onder begeleiding van de medewerkers van de Bijtjes en de nieuwe BSO groep. Ouders hoeven daar in principe niet meer bij te zijn, tenzij ouders of het kind expliciet aangeven daar behoefte aan te hebben.

Na drie maanden wordt er een evaluatiegesprek aangeboden aan de ouders. Ouders kunnen hier naar eigen behoefte op ingaan of niet. In het evaluatiegesprek worden de ervaringen van ouders en

medewerkers uitgewisseld. Het kan ook zo zijn, dat medewerkers zich dusdanig zorgen maken dat ze ouders het gesprek niet aanbieden, maar dat ze ouders expliciet uitnodigen.

Het ene kind is het andere kind niet. Maatwerk is altijd mogelijk. Er kunnen altijd meer wensmiddagen gepland worden of afgeweken worden van de tijden en de afspraken over de aanwezigheid van de ouder. Dit wordt in de overdracht aan het eind van de dag tussen medewerker en ouder zorgvuldig besproken. Het uiteindelijke doel is dat een kind zich veilig en vertrouwd gaat voelen.

3. Doorstromen naar school

Kinderen die bij de Bijtjes worden opgevangen zijn niet automatisch verzekerd van een plek op de Brede School Dalton. De school hanteert een lotingsysteem. Kinderen die broers of zussen op school hebben zitten, stromen wel automatisch door. N.B.2

De kinderen zijn al gewend aan het schoolgebouw voordat ze begonnen zijn in de kleuterklas. In goed overleg met de onderbouw zullen de pedagogisch medewerkers af en toe met een klein groepje kinderen op bezoek gaan in een kleuterklas. De kinderen maken op die manier kennis met de verschillende kleuterklassen en leerkrachten.

Daarnaast wordt de wenprocedure van school gehandhaafd: Voordat de kinderen 4 jaar worden, mogen ze twee ochtenden komen wennen in de kleuterklas van 8.30 tot 12:00. Ouders brengen het kind, en halen het ook weer op. De leerkrachten vinden het belangrijk dat ouders zelf komen brengen en halen in verband met de afstemming en de overdracht. Ook de wenaafspraken worden via de ouder gemaakt, niet via de pedagogisch medewerker van de peutergroep.

Het overgangsverslag wordt zowel aan ouders als aan toekomstige leerkracht aangeboden. Aan ouders wordt conform beleid ook een exitgesprek vrijblijvend aangeboden, ouders hoeven hier geen 'ja' op te zeggen. Indien er zorgen zijn bij een kind of het bijbehorend gezin, dan nodigt de medewerker de ouders expliciet hierover uit. Dit geldt ook voor de afstemming met de leerkracht; in deze situaties wordt er voor het kind op school start wel een overleg ingepland (conform protocol 'Warme overdracht', opgemaakt in samenwerking met de directie en IB-ers van Dalton De meer). De ouders zijn hier voortijds van op de hoogte gebracht.

2.5. Extra dagdelen afnemen

Ieder kind dat bij ons staat ingeschreven, wordt opgevangen op een vaste stamgroep, op vooraf afgesproken dagen. In dit geval is dat altijd op de groep Bijtjes. Het is altijd mogelijk om een extra dag/dagdeel opvang aan te vragen. Het kind kan geplaatst worden als de medewerker/kindratio en de maximale groepsgrootte niet wordt overschreden. Een kind die een extra dag of dagdeel (ochtend of middag) komt, wordt altijd geplaatst in zijn/haar vaste stamgroep en niet op een groep van één van de andere vestigingen. Zo blijft de emotionele veiligheid van het kind en de continuïteit van de opvang gewaarborgd. Er wordt *niet* extra geplaatst als het kind in een wen/overgangsperiode zit.

Hoofdstuk 3: Een dag op het kinderdagverblijf

3.1. Brengen en halen

Op de breng- en haalmomenten wordt belangrijke informatie over het kind uitgewisseld. Ouders kunnen tijdens het brengen praktische informatie over het kind doorgeven. Op het moment dat ouders het kind komen halen, geven de pedagogisch medewerkers belangrijke informatie over het kind, zoals de activiteiten die het kind heeft ondernomen. Er wordt door de pedagogisch medewerker altijd tijd gemaakt om deze overdracht te kunnen doen. Omdat deze contactmomenten meestal kort zijn, is er ook altijd de mogelijkheid om een gesprek met de pedagogisch medewerker aan te vragen, zodat op een rustiger moment uitgebreid met elkaar gesproken kan worden. Daarnaast krijgen de ouders eenmaal per jaar de gelegenheid om op 10-minuten gesprek te komen. Kinderen worden alleen aan de ouders meegegeven. Indien kinderen door iemand anders dan ouders worden opgehaald, dienen ouders dit op tijd bij de medewerkers door te geven. Als dit niet is gebeurd en er wel iemand anders verschijnt dan de ouder, dan wordt er contact opgenomen met ouders. Bij geen gehoor, worden kinderen NIET meegegeven.

3.2. Dagritme

Structuur en regelmaat in de dag vinden we zeer belangrijk voor kinderen. Dit geeft een gevoel van veiligheid, kinderen weten hierdoor waar ze aan toe zijn en komen niet elke dag voor nieuwe verassingen te staan. Dit geeft rust en maakt groei en ontwikkeling mogelijk. Iedere groep hanteert een vaste dagindeling, afgestemd op de leeftijd van de kinderen.

Dagindeling verticale groep de Bijtjes

7:45 – 09:30	De kinderen kunnen tot half 10 worden gebracht. Er wordt vrij gespeeld in bijvoorbeeld de huis/keukenhoek, er worden boekjes gelezen en/of puzzels gemaakt.
9:20 - 9:30	De allerjongste kinderen worden op bed gelegd.
9:30 – 10:00	De late dienst begint, de 2 ^e collega komt op de groep. Tafelmoment: er worden liedjes gezongen en fruit gegeten. Er wordt thee of water gedronken met de kinderen. Ook wordt het dagritme aan de hand van dagritmekaarten besproken. Na het eten krijgen de kinderen een nat washandje om hun gezicht en handen schoon te maken. De kinderen die dit nog niet zelf kunnen worden geholpen. Daarna verschoonronde/ wc-moment.
10:00 -11:30	Buiten spelen, vrij spelen en/of een gezamenlijke activiteit.
11:30- 12:00	Tafelmoment, brood/warm eten en melk/water drinken samen met de kinderen. Na het eten krijgen de kinderen een nat washandje om zich te wassen. De kinderen die dit nog niet zelf kunnen worden geholpen.
12:00-12:30	Verschoon- en wc-moment. De kinderen die zindelijk zijn mogen naar de wc en de andere kinderen worden verschoond. De kinderen die gaan slapen worden omgekleed.
12:30	De kinderen die nog een middagslaapje nodig hebben, gaan naar bed. De andere kinderen wordt een rustmoment van een half uur aangeboden. Na het rustmoment kunnen de kinderen kiezen tussen vrijspelen, een activiteit of boekjes lezen (dit is een 'keuzemoment' waarbij het keuzebord gebruikt wordt).
14:30	Verschoonmoment. De kinderen die wakker zijn worden aangekleed en verschoond op de groep.
15:00-15-30	Crackers eten en/of yoghurt drinken met de kinderen. Na het eten krijgen ze een nat washandje om zich te wassen. Toiletmoment.
15:30	Buitenspelen of binnen spelen, gezamenlijke activiteit (ook hier kan een 'keuzemoment' middels het keuzebord plaatsvinden).

16:30	De kinderen worden opgehaald, overdracht wordt gegeven. De collega met een vroege dienst gaat naar huis.
17:00	Verschoon- en wc-moment. Daarna krijgen de kinderen groente, thee of water.
18:30	Er wordt afgesloten door 2 pedagogisch medewerkers (waarvan 1 van de BSO en 1 van het KDV). Deze sluiten het kinderdagverblijf om 18:30u

3.3. Slapen en rusten

Tijdens de intake wordt er met de ouders een afspraak gemaakt over het slaapritme van hun kind. Kinderen slapen net als thuis met hun eigen speen en knuffel. Mochten ze angst hebben om te slapen op het kinderdagverblijf, dan adviseren we de ouders om bijvoorbeeld de eigen slaapzak van thuis of een shirt met geur van vader of moeder mee te nemen. Hierdoor herkent het kind de veilige geur van ouders en zal het eerder tot rust komen.

De allerkleinsten volgen hun eigen slaapritme. De dreumesen slapen gemiddeld één of twee keer per dag en de peuters één keer. Er is een slaapkamer met zes bedjes, maar er is plek voor acht bedjes. Indien blijkt dat er meer dan 6 kinderen tegelijkertijd moeten slapen, zullen er ruim op tijd bedjes worden aangeschaft. Ook is het eventueel mogelijk stretchers op de groep (of in een naastgelegen groep) te plaatsen. De ramen kunnen worden verduisterd.

De pedagogisch medewerkers hebben een schema opgesteld waarop staat vermeld wie op welke tijdstippen slaapt en in welk bedje in de slaapkamer. Wanneer een bedje op een dag wordt gedeeld worden de matrasjes omgedraaid. Er wordt gebruik gemaakt van eigen hoeslakens en een slaapzak. In de slaapkamer is mechanische ventilatie aanwezig. Tevens zit er een ventilatierooster in de deur. Er is een CO2 meter waarop tevens de temperatuur staat aangegeven. Wanneer het lampje op oranje of rood staat zullen de pedagogisch medewerkers de ruimte luchten door deze op een kier te zetten. In de groepsruimte kan vervolgens een kiepraam worden opengezet.

Ook de kinderen die niet meer slapen wordt een half uur rust (weinig prikkels) geboden. Bijvoorbeeld door het lezen van boekjes op de bank of op het kleed. Vervolgens wordt er een activiteit aangeboden (zie keuzemoment bij dagindeling).

Hangwieg

Kinderen slapen wat ons betreft allemaal in bed. Voor baby's die nog moeite hebben met slapen in de slaapkamer is het soms wenselijk om te slapen worden gelegd in de hangwieg. In de groepsruimte is er een hangwieg aanwezig voor de baby's die het fijn vinden in de omgeving van de medewerkers en kinderen te slapen. Er is constant toezicht en de baby kan zichzelf in slaap schommelen. Wordt er gebruik gemaakt van de hangwieg dan houden de medewerkers zich aan een de regels die staan in de Werkinstructie 08.03.03 Slapen in hangwieg en kinderwagen. Daarnaast tekenen ouders het formulier 'slapen in hangwieg of kinderwagen'.

De pedagogisch medewerkers kunnen baby's eventueel ook in een draagzak dragen. Dit kan fijn zijn voor baby's die graag vastgehouden willen worden of voor baby's die lastig kunnen wennen. Ook biedt dit voordelen tijdens een uitstapje. Tijdens de intake worden de ouders hierover geïnformeerd en kunnen ouders hun voorkeur aangeven. De regels die gelden bij het gebruik van een draagzak staan in de Werkinstructie **08.03.05 Werkinstructie: Gebruik draagzak.**

Kinderwagen

Wij leggen om veiligheidsredenen geen baby's te slapen in een kinderwagen. Baby's die buiten in slaap vallen in een kinderwagen laten we *uitslapen* in de kinderwagen. We zorgen dat de kap voldoende omlaag staat, opdat de ventilatie zo optimaal mogelijk blijft. Ook dan houden we ons aan de regels uit Werkinstructie 08.03.03. Daarnaast tekenen ouders het formulier 'slapen in hangwieg of kinderwagen.'

3.4. Spelen en activiteiten

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat er genoeg speelgoed is voor elke leeftijdscategorie. Op de groep zijn er verschillende speelhoeken ingericht, zoals een huis/keukenhoek, een bouwhoek, een *chillhoek* met een bank en kussens, een plek waar je kan puzzelen en een plek met verkleedspullen. Voor de allerkleinsten zijn er matten en een box aanwezig waar gelegen of gekropen kan worden. Het speelgoed wordt regelmatig gecontroleerd op mankementen. Indien nodig wordt het speelgoed/materiaal vervangen. Bij mooi weer wordt er buiten op het plein gespeeld. Hier zijn fietsjes en stepjes voor de kinderen. Ook is er een zandbak met klimtoestel. Voor de allerjongsten is er een speelkleed. De groepsruimte wordt verlaten om buiten te spelen of om op uitstapjes te gaan (zie Werkinstructies Buitenspelen en Uitstapjes). Ook dan houden we ons aan de BKR.

3.5. Uitstapjes

Met mooi weer kiezen we er soms voor om naar het Frankendaelpark te lopen. Hier is een speeltuin met een hek eromheen. We gebruiken dan het ontruimingskoord, waar de kinderen allemaal een ring van vasthouden. Baby's kunnen in een kinderwagen of eventueel in een draagzak mee naar buiten. Als er boodschappen moeten worden gedaan voor bijvoorbeeld koekjesdeeg, nemen we de kinderen mee naar de supermarkt. Hierbij zullen ze sociale vaardigheden ontwikkelen en de wereld om hen heen kunnen ontdekken. Bij uitstapjes houden we ons altijd aan de BKR. Stagiaires mogen met de uitjes mee voor extra begeleiding, maar worden **nooit** geteld als vaste medewerker.

3.6. Feesten en rituelen

Het kinderdagverblijf houdt de activiteiten vanuit school aan. Zo is er elk jaar een kerstdiner dat gezamenlijk met de school wordt georganiseerd. Sinterklaas komt ook altijd even een kijkje nemen op de groepen.

De verjaardagen van de kinderen worden natuurlijk ook op de groep gevierd. De pedagogisch medewerkers overleggen met ouders wanneer de verjaardag gevierd wordt en of ze hierbij willen zijn. Er wordt gezorgd voor een feestmuts en slingers om het feestje compleet te maken.

Een ander ritueel is het afscheid nemen als een kind 4 jaar wordt en naar de basisschool gaat. Behalve dat we dan een verjaardagsfeestje vieren, is het ook een afscheid. Ouders kunnen zelf bepalen of ze hierbij aanwezig willen zijn.

Hoofdstuk 4: Eten & Drinken

4.1. Eten en drinken

Op het kinderdagverblijf wordt er met elkaar als groep gegeten en gedronken. Gezamenlijk eten heeft meerdere functies. Behalve dat eten en drinken noodzakelijk zijn voor de ontwikkeling van het kind, heeft het ook een sociale functie, een sfeerfunctie (een moment van gezellig samenzijn) en een moment van rust.

Er zijn verschillende tafelmomenten waarbij de kinderen verschillende soorten eten en drinken aangeboden krijgen. De kinderen eten samen met de pedagogisch medewerkers aan tafel. De kleine kinderen krijgen een slabber om en alle kinderen wassen hun handen voor ze aan tafel gaan. De kleine kinderen worden met een nat washandje gepoetst. We zingen liedjes met de kinderen en sluiten af met het liedje 'Smakelijk eten'. Daarna beginnen we met eten. De kinderen die dat kunnen mogen zelf hun brood smeren. Voor de kleine kinderen wordt er brood gesmeerd.

Soms krijgen de kinderen iets extra's, bijvoorbeeld een knakworstje, een gekookt eitje of soep. De pedagogisch medewerkers stimuleren de kinderen om hun bord leeg te eten en om genoeg te drinken. De kinderen krijgen melk, thee en water te drinken.

9:30 Fruit en thee of water

11:30 Brood/warme maaltijd en melk/water

15:00 Crackers en yoghurt

17:00 Groente en water

Tussendoor kunnen kinderen altijd water drinken.

Voor de baby's wordt de flesvoeding aangeschaft die zij thuis ook krijgen. Bijvoorbeeld Nutrilon of Hero. Ook is het altijd mogelijk om borstvoeding mee te nemen. Met de ouders is de afspraak gemaakt geen bederfelijk voedsel (flesvoeding, hapje) mee te geven dat langer dan 30 minuten buiten de koelkast is geweest.

4.2. Dieet, allergie, andere culturen

Ouders zijn verantwoordelijk om de pedagogisch medewerkers op de hoogte te stellen van bijzonderheden rondom de voeding van hun kind. Bijzonderheden zoals een allergie, dieet of wensen vanuit een geloofsovertuiging worden tijdens het intakegesprek genoteerd. De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat dit duidelijk terug te vinden is op de groep, ook voor eventuele invalmedewerkers: de gegevens hangen op het keukenkastje. Dan weet iedereen hoe te handelen bij een allergische reactie of als een kind speciale voeding nodig heeft. Als een kind sojamelk in plaats van koemelk drinkt, wordt dit aangeschaft zonder extra kosten voor de ouders.

4.3. Trakteren

Als een kind jarig is, wordt dit op de groep gevierd. Wij stimuleren ouders om voor een gezonde traktatie te kiezen. Denk aan rozijnen, fruit of groente. Voor een gezonde traktatie kunnen ouders altijd overleggen met de pedagogisch medewerkers.

Hoofdstuk 5: Poepen & plassen

5.1. Verschonen

Voor alle kinderen op het kinderdagverblijf zijn passende luiers aanwezig (luier 2 t/m 6). De kinderen hebben 3 vaste verschoonmomenten op een dag. Daarnaast wordt er regelmatig gecontroleerd op een vieze luier. Als er verschoond moet worden op het moment dat je buiten speelt met de kinderen, volgen wij een aparte werkinstructie. (Zie 10.5. Groepsregels)

5.2. Naar de wc en zindelijk worden

Wanneer de ouders thuis bezig zijn met zindelijkheidstraining en het kind hieraan toe is, kan dat op het kinderdagverblijf worden voortgezet. Kinderen krijgen een stickerplaat. Elke keer als ze plassen of poepen op het potje of de wc, krijgen ze een sticker. Als het goed gaat kunnen ze zonder luier rondlopen. Bij ongelukjes wordt hier geen negatieve aandacht aan gegeven. De vieze kleren gaan in een dichtgeknoopt plastic zakje, om mee naar huis te nemen. Na het toiletbezoek worden de handen gewassen. Boven de kraan staat op het plankje een zeppompje. Medewerkers ondersteunen zo nodig het gebruik van de zeep; ze houden toezicht tijdens het handen wassen en bieden het pompje aan. Zodra kinderen zelfstandig naar de wc kunnen, leren ze gebruik te maken van de 'plasketting'. Kinderen kunnen deze ketting zelf pakken als ze moeten plassen, en hangen hem weer terug als ze klaar zijn. (Zie ook 1.2. Daltonvisie en vertaling op de groep).

Hoofdstuk 6: Het kind

6.1. Corrigeren en belonen

Op het kinderdagverblijf worden de kinderen op een positieve wijze benaderd en wordt door middel van positieve aandacht het gewenste gedrag gestimuleerd. Bij het goed uitvoeren van een taakje, of goed meedoen aan activiteiten belonen we de kinderen. Dit doen we door de kinderen verbaal te laten weten dat ze het goed gedaan hebben (complimenten geven), of door een kind een aai over zijn bol te geven, een high-five, een sticker of een knuffel. Ook belonen we de groep voor goed gedrag en prestaties. Verbaal, of in de vorm van een actieve beloning: dan mag de groep iets extra's, bijvoorbeeld 5 minuten langer spelen, of een extra soepstengel, of nog even een extra liedje doordansen.

Door de groepssituatie waarin kinderen meestal op vanzelfsprekende wijze meedoen met de groep is het corrigeren van kinderen veel minder een item dan in de thuissituatie. Wanneer een kind negatief gedrag vertoont, wordt eerst gekeken naar het individuele kind en nagegaan wat de oorzaak van het gedrag zou kunnen zijn (niet lekker in zijn vel, verveling, onzekerheid, wijziging in de thuissituatie of ontwikkelingsproblematiek). De pedagogisch medewerkers kunnen hier op deze manier rekening mee houden. Wanneer een kind na een of twee waarschuwingen negatief gedrag blijft vertonen, zal de pedagogisch medewerker het kind op ooghoogte (gehurkt) op rustige wijze aanspreken en het daarbij ook aankijken. Op zo'n moment noemt de medewerker de grens die is overschreden, en noemt zo nodig een passende 'straf'.

De straf die kinderen bij ons krijgen, gaat altijd over 'tot rust komen'. Het kind wordt even buitengesloten van het groepsgebeuren. Het kind wordt voor korte duur (1- 3 minuten) op een bepaalde plek neergezet om zo even uit de situatie te zijn, bijvoorbeeld: op het trapje zitten, of aan tafel. We benaderen het kind na zo'n rustmoment altijd weer positief, en vinden het belangrijk dat een kind gewoon weer aan het groepsgebeuren kan meedoen.

Er wordt zo kort mogelijk aandacht besteed aan het negatieve gedrag en het kind wordt eventueel afgeleid om te voorkomen dat het op deze manier steeds negatieve aandacht krijgt. Wij vinden het belangrijk om ouders een terugkoppeling te geven over het gedrag van hun kind. Wellicht dat de ouders thuis ook met dit gedrag te maken hebben. Er kan dan goed afgestemd worden wat de beste benadering zal zijn.

6.2. Zieke kinderen

Het welzijn van het kind staat bij ons op de eerste plaats. Als een kind ziek is, vinden we dat het kind beter thuis kan worden opgevangen dan op de opvang. Een ziek kind heeft namelijk veel meer zorg en aandacht nodig, dan wij hem kunnen geven tijdens onze dagelijkse opvang. We willen een ziek kind niet te kort doen.

Een kind dat tijdens de opvang ziek wordt, begeleiden de pedagogisch medewerkers uiteraard zo goed mogelijk. Hierbij gebruiken ze het beleidsstuk 'Omgaan met zieke kinderen' (09.01) en werkinstructie 'Zieke kinderen'(09.04.01).

Medicijnen worden niet verstrekt, alleen na schriftelijke toestemming van de ouder en mondelinge en schriftelijke instemming van de medewerker. Bij het toedienen van medicijnen wordt gewerkt volgens de werkinstructie 'Toedienen van medicijnen' (09.04.02). Ouders worden in alle gevallen meteen opgebeld.

6.3. Kinderparticipatie

Waar mogelijk is, wordt er op het kinderdagverblijf gestreefd naar kindparticipatie. Goed kijken en luisteren naar kinderen en kinderen zo mogelijk mee laten denken. Zo ontstaat er een open dialoog tussen kind en pedagogisch medewerker. Kinderen bijvoorbeeld laten kiezen welk liedje gezongen wordt geeft kinderen het gevoel gehoord te worden. Ook kunnen kinderen betrokken worden bij de tafel dekken, washandjes uitdelen, de was naar de wasmachine brengen en een boodschap doen in de supermarkt.

6.4. Mentorschap

Elk kind heeft een mentor. Dit is een van de drie vaste groepsleiders. Tijdens het kennismakingsgesprek wordt ouders verteld wie de mentor van hun kind is. De mentor draagt extra zorg voor het welzijn van het kind en volgt de ontwikkeling naar aanleiding van het kindvolgsysteem Pravoo. De mentor voert ook de oudergesprekken en mogelijk de kindgesprekken. Bij ziekte van de mentor, wordt het kind (tijdelijk) overgenomen door een van de andere collega's van diezelfde groep.

6.5. Kinderen observeren

Bij ons Kinderdagverblijf maken de medewerkers gebruik van Pravoo. Dit is een digitaal ontwikkelvolgsysteem waarmee de medewerker zijn observaties gestructureerd kan verwerken. Op basis van de registraties kunnen de medewerkers hun begeleidingsdoelen voor hun mentorkind actualiseren. De registraties worden tweemaal per jaar met ouders gedeeld en besproken.

Daarnaast kan de medewerker de behoefte voelen om een kind extra te observeren. Het kind valt op, individueel, in groepsverband, of specifiek tijdens (bepaalde) activiteiten gedurende de dag. De medewerker kan het kind observeren met het digitale kindvolgsysteem Pravoo. Op basis van de uitkomsten van deze observatie gaat de medewerker verder in gesprek met ouders, en kan er mogelijk een plan van aanpak gemaakt worden.

6.6. Overdrachtsschrift en Kinddossier

In de ruimte hangt een whiteboard waarop de belangrijkste zaken van de dag betreffende de jongste kinderen worden genoteerd, zoals voedingen, luiers en slaapjes. Dit is voor de ouders inzichtelijk. Tevens wordt er een mondelinge overdracht aan de ouders gegeven.

Op elke groep is er een overdrachtsschrift aanwezig. Hier worden alle mededelingen en bijzonderheden van de groep in opgeschreven. Op die manier blijven alle pedagogisch medewerkers op de hoogte van wat er op de groep is gebeurd, ook als ze een dag niet hebben gewerkt.

Daarnaast heeft elk kind een eigen kinddossier. Hierin zitten de formulieren die bij de intake zijn ingevuld, waarin de gegevens van het kind en ouders staan. Daarnaast de jaarlijkse observatieformulieren van de 10 minutengesprekken. Ook de verslagen van eventuele andere gesprekken vind je hierin terug. Daarnaast is er een digitaal kinddossier in het kindvolgsysteem van Pravoo.

Hoofdstuk 7: De ouder

7.1. Mondeling communicatie

‘Samenwerken, samen opvoeden’ is ons motto als het gaat om contacten met ouders. Door een goede afstemming over en weer zullen de pedagogisch medewerkers in staat zijn om de kinderen tijdens hun verblijf op het kinderdagverblijf beter te begrijpen en te begeleiden. Andersom krijgen de ouders via de pedagogisch medewerkers een beeld van wat hun kind beleeft tijdens hun afwezigheid en hoe hun kind zich in een andere omgeving gedraagt.

Tijdens het brengen en halen hebben pedagogisch medewerkers individueel contact met de ouders. Pedagogisch medewerkers vertellen wat er die dag gebeurd is en of er nog bijzonderheden zijn voorgevallen of een leuke anekdote. Andersom is het voor pedagogisch medewerkers belangrijk om te horen of er specifieke zaken spelen in de thuissituatie. Dit kan zijn in praktische zin, bijvoorbeeld wanneer een kind slecht heeft geslapen of hoe laat een kind heeft gegeten en gedronken, of op emotioneel gebied (bijvoorbeeld de komst van een baby, een verhuizing of andere veranderingen in de thuissituatie). Op deze manier kunnen pedagogisch medewerkers nog beter inspelen op de behoefte van ieder kind. Indien ouders een apart gesprek willen met de pedagogisch medewerker dan kan daar altijd een afspraak voor gemaakt worden. Dit noemen we dan een bijzonder oudergesprek.

Daarnaast voeren we ook standaardgesprekken, zoals een intake/kennismakingsgesprek, en gesprekken die evaluerend van aard zijn (jaarlijks oudergesprek, drie maandengesprek). Indien gewenst kan er (op verzoek van ouders of medewerkers) altijd een extra gesprek worden ingepland.

7.2. Schriftelijke informatie

Bij het ophalen kunnen ouders altijd de voedingsmomenten (wanneer en wat) en de slaaptijden van hun kind zien; deze staan genoteerd op een daarvoor bestemd bord.

Elke maand ontvangen ouders een nieuwsbrief. Hierin staat informatie die voor alle ouders van belang is. Onderwerpen kunnen zijn: beleidsveranderingen, organisatieveranderingen, informatie over pedagogische zaken, de oudercommissie, festiviteiten en leuke informatie over het kinderdagverblijf.

Soms is er een extra nieuwsbrief, als het om groepsspecifieke of uitzonderlijke situaties gaat. Deze nieuwsbrief wordt per email verstuurd.

Daarnaast kunnen ouders zich altijd raadplegen via onze website, www.kcwa.nl

Ook wordt schriftelijke gecommuniceerd, via flyers, posters en ons informatieboekje. Dit informatieboekje krijgen ouders bij het contract, nadat ze zich hebben aangemeld.

7.3. Oudercommissie

De ouderraad vertegenwoordigt de ouders die kinderen hebben op Kinderdagverblijf De Biblebontseberg en op Buitenschoolse Opvang De Beukelseberg. De ouderraad ziet het als haar taak om:

- de belangen van kinderen en ouders binnen de organisatie zo goed mogelijk te behartigen en ouders te vertegenwoordigen

- invloed uit te oefenen op het pedagogisch klimaat van de kinderopvang
- de communicatie te bevorderen tussen ouders en personeel en tussen ouders onderling
- de kwaliteit van het uitvoerend werk in de kinderopvang mede te bewaken

De ouderraad volgt de besluitvorming in het bestuur en de beslissingen van directie. De ouderraad stelt zich op als klankbord voor de directie.

7.4. Ouderavonden

Twee keer per jaar wordt er een ouderavond georganiseerd door de manager en de medewerkers van het kinderdagverblijf.

De ene ouderavond is standaard de knutselavond op de vooravond aan Sinterklaas. Ouders knutselen in samenwerking met de medewerkers van hun 'stamgroep' om het kinderdagverblijf te versieren voor de wintermaanden.

De andere avond staat in het teken van een pedagogisch aanverwant thema.

De manager en de medewerkers nodigen de ouders uit, om samen met hen te praten over dit thema. Soms wordt er een expert van buitenaf uitgenodigd, om de genodigden te inspireren.

Daarnaast nodigt de ouderraad ouders ook uit voor een ouderavond, met een zelf uitgekozen, actueel thema.

7.5. Klachtenprocedure

Met wensen, opmerkingen en klachten kan men altijd terecht bij de pedagogisch medewerkers van de groep. De medewerkers zullen altijd proberen de ouder op professionele wijze te helpen en van dienst te zijn. Mocht men er samen niet uitkomen, dan kan men een klacht indienen. KCWA heeft een klachtenreglement, deze is in te zien in het Handboek op de locatie en op de website.